

Rapport Nr. 0655

Rapport Nr. 38

Archeologienota

Energiestraat, Gent Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek	2
2.1	Resultaten vooronderzoek	2
2.2	Afweging noodzaak verder onderzoek	3
3	Programma van maatregelen	4

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2021-285
Projectcode Profex		2021_ZO_22082
Projectcode Onroerend Erfgoed		2021E46
locatie	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	Desteldonk
	Straat	Energiesstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Gent
	Afdeling	12 (Gent)
	Sectie	A
	Percelen	970D, 970V
Coördinaten	Noord	X: 108 016m Y: 201 881m
	Oost	X: 108 497m Y: 201 514m
	Zuid	X: 108 339m Y: 201 288m
	West	X: 108 055m Y: 201 475m
Oppervlakte plangebied		146.113,91 m²
Oppervlakte bodemingreep		32.726,75 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige langsheen de Energiestraat te Desteldonk, deelgemeente van Gent. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.1 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Gent, deelgemeente Desteldonk. De directe omgeving van het terrein werd in de jaren '60 van de vorige eeuw in grote mate opgehoogd. Deze ophoging kon aangeduid worden aan de hand van vergelijking van historische gegevens, cartografische bronnen, de DHM, DOV-boringen en een landschappelijk booronderzoek (BAAC Vlaanderen 2018). De ophogingslaag ter hoogte van het plangebied is minstens 2,5 à 3 meter dik (lokaal zelfs ettelijke meters meer).

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat met zekerheid gezegd worden dat in de meeste van de boorkolommen absoluut geen sprake is van bewaarde, begraven bodems. Het werd bevestigd dat het terrein gedeeltelijk opgehoogd en/of verstoord is. Het ophogingspakket was minstens 2 meter dik. Er kan gesteld worden dat de teelaarde ter hoogte van bijna alle boorlocaties ontbreekt. De afgraving van de teelaarde vóór de ophoging van het terrein was hiermee voor bijna de volledige zone aantoonbaar.

De opdrachtgever plant op het terrein de nieuwbouw van een bedrijf. Dit bedrijf wordt halverwege het terrein opgebouwd en zal een oppervlakte hebben van 32.726,75 m². Er worden drie loods gebouwd van elk 5.940 m² (samen 17.820 m²). Onder elke loods komt een kelder met een vloerplas van 4,5 meter onder maaiveld. Deze zijn aaneengesloten met gemene muren en zullen samen een oppervlakte hebben van 981 m². Achter elke loods komt een nieuwbouw hoogspanningscabine (56,25 m²). In het westen komen twee regenwateropslagtanks (2x1.367 m²). De structuren worden op paalfunderingen geplaatst die lokaal de grond ingeboord worden. Rondom de gebouwen komt er nieuwe betonverharding met een oppervlakte van 12.004 m².

De meerderheid van de geplande werken gaan niet dieper dan de 2,5 à 3 meter dikke ophogingslaag. Slechts ter hoogte van de lokaal in te boren paalfunderingen en de kelder gaan deze dieper dan de ophogingslaag. De paalfunderingen zullen slechts zeer lokaal impact maken. De kelder zal over een oppervlakte van 981 m² impact hebben tot op een diepte van ca. 5 meter. Doordat echter uit het landschappelijk booronderzoek bleek dat er weinig kans is op intacte archeologische niveaus, die als gevolg van de ophoging in zeer grote mate verstoord zijn. Op basis van bovenstaande gegevens is er een lage archeologische verwachting op te stellen voor alle archeologische periodes.

Op basis van bovenstaande archeologische verwachting kan een potentieel op kennisvermeerdering geformuleerd worden. Door de kleine kans op intacte archeologische niveaus onder de minstens 2,5/3 meter dikke ophogingslaag is slechts een kleine kans op kennisvermeerdering.

2.2 Afweging noodzaak verder onderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat de terreinen zwaar vervuild werden in het verleden. Tevens bleek uit boringen dat het terrein opgehoogd werd met minstens 2,5/3 meter, lokaal zelfs ettelijke meters meer.

Na een fase in het vooronderzoek volgt geen verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek voldoende informatie gegenereerd is om (Code van Goede Praktijk, p. 31):

1. Een archeologienota of nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft, of;

2. Een archeologienota of nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft (doordat de geplande bodemingrepen geen impact hebben op het eventueel aanwezige erfgoed of doordat verder onderzoek van het aanwezige erfgoed geen nuttige kenniswinst zou opleveren), of;

3. Een archeologienota of nota op te maken die de noodzaak voor een archeologische opgraving staft én een plan van aanpak hiervoor biedt, of;

4. Een archeologienota of nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud in situ staft én een plan van aanpak hiervoor biedt.

Op basis van bovenstaande argumentatie word een advies gegeven om de terreinen vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Hierbij rekening houdend dat de geplande werken deze diepte niet zullen bereiken, adviseert J. Verrijckt bvba / Profex om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkelingen.

3 Programma van maatregelen

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, is de lokale geschiedenis van het terrein. De beslissing om geen vervolgonderzoek te adviseren steunt op de volgende redenering:

- Voldoende info aan-/afwezigheid site: Ja.
- Site aanwezig: door de onderzochte situeringen kon vastgesteld worden dat het weinig waarschijnlijk is dat er nog een site aanwezig is.
- Voldoende info over kennispotentieel en technische haalbaarheid project:
 - o Historisch gezien is geweten dat het terrein deel werd opgehoogd in de jaren 1960's. Uit grondonderzoek blijkt dat een deel van het plangebied, alsook naburige percelen zware verstoring hebben geleden voorafgaandelijk aan deze ophoging. Hierbij werd ook de teelaarde afgegraven. De meerderheid van de geplande werken gaan niet dieper dan de 2,5 à 3 meter dikke ophogingslaag. Slechts ter hoogte van de lokaal in te boren paalfunderingen en de kelder gaan deze dieper dan de ophogingslaag.
 - o De paalfunderingen zullen slechts zeer lokaal impact maken. Technisch is het niet haalbaar om hier archeologisch vervolgonderzoek op te zetten én er enige relevante kenniswinst uit te halen. Daarvoor zijn deze oppervlaktes te klein en versnipperd doorheen het plangebied.
 - o De kelder zal over een oppervlakte van 981 m² impact hebben tot op een diepte van ca. 5 meter. Maar omdat de ondergrond onder deze ophogingslaag naar grote waarschijnlijkheid ook zeer zwaar is aangetast, is verder archeologisch vervolgonderzoek niet nuttig. Daarnaast is de oppervlakte relatief klein in vergelijking met de volledige impact (3%) én met de oppervlakte van het volledige plangebied (0,6%). Hierdoor zou verder onderzoek weinig representatief zijn voor het volledige terrein.

J. Verrijckt bvba geeft dan ook het advies om de terreinen vrij te geven.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevallsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevallsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.